

■ Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των εταιρειών συλλογικής διαχείρισης και τη θέσπιση κινήτρων για την προώθηση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητάς τους προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η Ε.Ε. επιδιώκει, μέσω οδηγίας, την προώθηση της μεγαλύτερης διαφάνειας και της καλύτερης διακυβέρνησης των εταιρειών συλλογικής διαχείρισης, μέσω της ενίσχυσης των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων και του ελέγχου των δραστηριοτήτων τους από τους κατόχους δικαιωμάτων, ώστε να δημιουργηθούν κίνητρα για πιο καινοτόμες υπηρεσίες καλύτερης ποιότητας.

Προώθηση της διαφάνειας σε εταιρείες συλλογικής διαχείρισης

Προστασία των δικαιωμάτων των δημιουργών

Βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών με τη χρήση ψηφιακής τεχνολογίας

Οι ΝΕΕΣ ψηφιακές τεχνολογίες διανογών μεγάλες δυνατότητες τόσο για τους δημιουργούς όσο και για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις. Η αυξημένη ζήτηση για επιγραμμική πρόσβαση σε πολιτιστικό περιεχόμενο (π.χ. μουσική, ταινίες, βιβλία κ.λπ.) δεν αναγνωρίζει σύνορα ή εθνικούς περιορισμούς. Το ίδιο ισχύει και για τις επιγραμμικές υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση σε αυτά. Στο σημείο αυτό, υπερέχονται οι εταιρείες συλλογικής διαχείρισης, ιδίως στον τομέα της μουσικής, καθώς διαχειρίζονται συλλογικά την αδειοδότηση, για επιγραμμική χρήση, εκμετάλλευσης μουσικών έργων προστατευμένων από δικαιώματα δημιουργού για λογαριασμό των συνθετών και των στιχουργών, και εισπράττουν τα αντίστοιχα δικαιώματα και τα αποδίδουν σε αυτούς.

Ωστόσο, ορισμένες εταιρείες συλλογικής διαχείρισης δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις της διαχείρισης των δικαιωμάτων για την επιγραμμική χρήση μουσικών έργων, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο. Η σημερινή πρόταση προβλέπει ότι οι εταιρείες συλλογικής διαχείρισης, που επιθυμούν να προχωρήσουν στην πολυεθνική αδειοδότηση του ρεπερτορίου τους, θα πρέπει ζήτησης να συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Με τον τρόπο αυτόν, θα διευκολυνόταν η αποκλιση από τους παρόχους υπηρεσιών των αναγκών αδειών για την επιγραμμική διανομή της μουσικής σε όλη την Ε.Ε. και θα εξασφαλιζόταν ότι τα έσοδα εισπράττονται με αμεσο τρόπο και διανεμονται δίκαια στους συνθετές και τους στιχουργούς.

Γενικότερα, οι εταιρείες συλλογικής διαχείρισης που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα νέα ευρωπαϊκά πρότυπα που εξασφαλίζουν καλύτερη διακυβέρνηση και μεγαλύτερη διαφάνεια κατά την αποκλιση των δραστηριοτήτων τους. Η ανάγκη αλλαγής ορισμένων πρακτικών κατέστη εμφανής, όχι μόνο από πρόσφατες περιπτώσεις, στις οποίες κακές επενδυτικές πολιτικές προκάλεσαν την απώλεια αμοιβών για δικαιώματα δημιουργού που εισπράτηκαν για λογαριασμό των κατόχων δικαιωμάτων, αλλά και από τη σημαντική καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην καταβολή των δικαιωμάτων στους κατόχους τους.

Η αυξημένη ζήτηση για επιγραμμική πρόσβαση σε πολιτιστικό περιεχόμενο (π.χ. μουσική, ταινίες, βιβλία κ.λπ.) δεν αναγνωρίζει σύνορα ή εθνικούς περιορισμούς.

Ο Michel Barnier, επίτροπος αρμόδιος για την Εσωτερική Αγορά και τις Υπηρεσίες, δήλωσε τα εξής: «Χρειαζόμαστε μια ευρωπαϊκή ενιαία ψηφιακή αγορά, που να λειτουργεί για τους δημιουργούς, τους καταναλωτές και τους παρόχους υπηρεσιών. Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εταιρειών συλλογικής διαχείρισης θα διευκόλυνε το έργο των παρόχων υπηρεσιών για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών διαθέσιμων πέρα από τα σύνορα, πράγμα που εξυπηρετεί τόσο τους Ευρωπαίους καταναλωτές όσο και την πολιτιστική πολυμορφία». Και πρόσθεσε: «Γενικότερα, όλες οι εταιρείες συλλογικής διαχείρισης θα πρέπει να διασφαλίζουν την ταχύτερη ανταμοιβή των δημιουργών για την εργασία τους και να λειτουργούν με πλήρη διαφάνεια. Αυτό έχει πρωταρχική σημασία για τη στήριξη της ανάπτυξης των επενδύσεων στη δημιουργικότητα και την καινοτομία, που, με τη σειρά τους, θα οδηγήσουν σε πρόσθετη ανάπτυξη και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα».

Προτεινόμενη οδηγία

Η πρόταση επιδιώκει δύο συμπληρωματικούς στόχους:

- Προώθηση της μεγαλύτερης διαφάνειας και της καλύτερης διακυβέρνησης των εταιρειών συλλογικής διαχείρισης,

μέσω της ενίσχυσης των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων και του ελέγχου των δραστηριοτήτων τους από τους κατόχους δικαιωμάτων, ώστε να δημιουργηθούν κίνητρα για πιο καινοτόμες υπηρεσίες καλύτερης ποιότητας.

• Στη βάση αυτή –και ειδικότερα– ενθάρρυνση και διευκόλυνση της αδειοδότησης των δικαιωμάτων δημιουργού, με πολυεθνική ισχύ και για πολλαπλό ρεπερτοριο, για την επιγραμμική χρήση μουσικών έργων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Στην πράξη:

- Οι κάτοχοι δικαιωμάτων θα είχαν άμεσο λόγο στη διαχείριση των δικαιωμάτων τους, θα αμείβονταν ταχύτερα και η δυνατότητα να επιλεγούν την πλέον αποτελεσματική εταιρεία συλλογικής διαχείρισης για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους θα κατοχυρωνόταν νομοθετικά. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα την καλύτερη προστασία των συμφερόντων των κατόχων δικαιωμάτων, καθώς και μεγαλύτερη πρόσβαση των καταναλωτών σε πολιτιστικό περιεχόμενο.

- Οι νέοι κανόνες θα άλλαζαν τον τρόπο εργασίας και θα άλλαζαν τον τρόπο διαχείρισης σε όλη την Ευρώπη, με νέες απαιτήσεις, όπως η βελτιωμένη διαχείριση του ρεπερτορίου, η ταχύτερη πληρωμή

των μελών, η σαφής και των ροών εσόδων από την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων, η υποβολή ετήσιας έκθεσης για τη διαφάνεια και η άμεση παροχή πρόσθετων πληροφοριών στους κατόχους δικαιωμάτων και στους εμπλεκόμενους εταιρείες (όπως άλλες εταιρείες συλλογικής διαχείρισης). Τα κράτη-μέλη θα έπρεπε να καθιερώσουν μηχανισμούς για την επίλυση των διαφορών μεταξύ εταιρειών συλλογικής διαχείρισης και κατόχων δικαιωμάτων. Η βελτίωση των προτύπων και των διαδικασιών αναμένεται ότι θα είχε ως αποτέλεσμα την καλύτερη λειτουργία των εταιρειών συλλογικής διαχείρισης και την αύξηση της εμπιστοσύνης σχετικά με τις δραστηριότητές τους.

- Η πολυεθνική αδειοδότηση των δικαιωμάτων δημιουργού για τη χρήση της μουσικής στο Διαδίκτυο πέρα από τα σύνορα θα διευκολυνόταν, με την επικύρωση της απόδειξης της τεχνικής ικανότητας για την αποτελεσματική εκτέλεση του εγχειρήματος αυτού. Αυτό θα ωφέλευσε εξίσου τους δημιουργούς, τους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών και τους πολίτες.

Ιστορικό

Οι εταιρείες συλλογικής διαχείρισης μεσοβαθών μεταξύ των κατόχων δι-

καιωμάτων και των παρόχων υπηρεσιών που προτιμούνται να χρησιμοποιήσουν τα έργα τους τόσο στη μουσική βιομηχανία όσο και σε άλλες μορφές τέχνης, όπως τα βιβλία ή οι ταινίες. Οι εν λόγω εταιρείες χορηγούν άδειες εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων, εισπράττουν τις αμοιβές για τα δικαιώματα δημιουργού και αναδιανέμουν τα έσοδα στους κατόχους δικαιωμάτων σε περιπτώσεις στις οποίες η ατομική διαπραγμάτευση αδειών με μεμονωμένους δημιουργούς παρουσιάζει πρακτικές δυσκολίες και συνεπάγεται υψηλό κόστος συναλλαγής. Υπάρχουν περισσότερες από 250 εταιρείες συλλογικής διαχείρισης στην Ε.Ε., οι οποίες διαχειρίζονται έσοδα ύψους περί των 6 δισ. ευρώ ετησίως. Η χρήση των δικαιωμάτων στον τομέα της μουσικής αντιπροσωπεύει περίπου το 80% των συνολικών εσόδων που εισπράττουν οι εταιρείες συλλογικής διαχείρισης.

Η συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων είναι επίσης σημαντική για την αδειοδότηση των παρόχων επιγραμμικών μουσικών υπηρεσιών (υπηρεσίες τηλεφόρτωσης μουσικής, υπηρεσίες συνεισφοράς). Αυτό ισχύει κατά κύριο λόγο για τα δικαιώματα εκείνων που συνθέτουν τη μουσική ή γράφουν τους στίχους. Οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών συχνά επιθυμούν να καλυπτούν πλήθος εδαφών και πλούσιο κατάλογο μουσικής. Επίσης, συχνά επιθυμούν να δοκιμάσουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Όλοι αυτοί οι παράγοντες καθιστούν την επιγραμμική αδειοδότηση περίπλοκη. Πολλές εταιρείες συλλογικής διαχείρισης δεν είναι έτοιμες για τις προκλήσεις αυτές, με αποτέλεσμα οι πάροχοι υπηρεσιών να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες όταν προσπαθούν να αποκλιση τις άδειες που είναι αναγκαίες για τη δραστηριοποίηση επιγραμμικών μουσικών υπηρεσιών σε όλη την Ε.Ε. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προσφέρονται λιγότερες επιγραμμικές μουσικές υπηρεσίες στους καταναλωτές στην Ε.Ε. και να επιβραδύνεται η ενσωμάτωση καινοτόμων υπηρεσιών.

Η προτεινόμενη οδηγία συμβάλλει στη ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς για τη διαπομπική ιδιοκτησία και αποτελεί μέρος της στρατηγικής της Επιτροπής για τη διαπομπική ιδιοκτησία το 2011.